Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXIX. Число 270. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 19. падолиста, 1921.

VOL. XXIX. No. 270. Jersey City, N. J., Saturday, November 19, 1921. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ВОЄННИЙ СТАН ПРОГОЛОШЕНИЙ В СТРАЙКОВІМ ОКРУЗІ

ДЕНВЕР, Колорадо, 17. падолиста. — Зараз, як лише юнії вуглевих копальняних робітників проголосили страйк проти 30-процентової знижки робітничої заплати, проголошеної Колоредо Фюел енд Айерн Ко., губернатор стейту Колорадо проголосив вімковий стан в цілім окрузі Гуерфано та припоручив адютантови-генералови Гемрокови обняти команду над всіми війсками, що мають удержувати порядок в окрузі.

Генеральний менаджер компанії видав заяву, що знижка заплати діткне яких півчверття тисяча робітників. На случай страйку, каже він, компанія не буде наймати ані спроваджувати страйколомів, як про се ходять чутки, але замкне майни та буде ждати, аж доки страйк не буде зломаний. Компанія заповідає також, що вона не буде наймати сторожів до стереження майни, але буде покладатися на державні органи, що вони дадуть захорону її власности.

ПРИГОТОВАННЯ ЮНІЇ ДО СТРАЙКУ.

Як лише компанія подала до відома, що вона задумує обнижити заробок копальняних робітників майже о одну третину, майнерська юнія зараз заявила, що робітники вийдуть на страйк, як лише приказ компанії буде уведений в життє.

Урядники так званого пятнайцятого округа майнерської юнії Ди Юнайтид Майн Веркерс оф Америка зараз видали зарядження, щоби за юнійні гроші справити шатра і поставити кольонію страйкарів на тому самому місці в Лудлов, де жили страйкарі підчас славного страйку в 1914. та 1915. роках та де розігралися криваві події, що відбилися відголосом по всему світі. Табор має бути уладжений зараз, як лише компанія стане викидати робітників з хат.

ЮНІЙНИЙ УРЯД ВЗИВАЄ РОБІТНИКІВ ДО СПОКІЙНОГО ПЕРЕВЕДЕННЯ СТРАЙКУ.

ВОЛЗЕНБЕРГ, Колорадо, 17. падолиста. — Роберт Фостер, загальний організатор майнерської юнії Ди Юнайтид Майн Веркерс оф Америка, промовляв нині на величезнім вічу страйкуючих майнерів, закликуючи їх до здержання від всяких незаконних вчинків.

„Майнери не мають наміру викликати якінебудь заворушення в страйковім окрузі," — говорив він. „Майнери домагаються справедливости. І як в страйковім окрузі будуть які заворушення та беззаконня, то поповнять їх ті, котрих післано в сей округ на поміч компанії, що хоче обнижити робітничу заплату та понести голод в доми майнерів."

Стейтові власти, які взяли в свої руки виконування проклямованого стейтовим губернатором вімкового стану, доносять, що в цілім страйковім окрузі панує спокій та що нігде не прийшло до нарушення спокою.

АЖ ТЕПЕР ДЕРЖАВИ НА КОНФЕРЕНЦІЇ ВИСТУПАЮТЬ З ДОМАГАННЯМИ.

ВАШІНГТОН, 17. падолиста. — За послідний день конференція в справі зменчення морських збороєнь значно звільнила скорість, з якою вона досі поступала. Сталося се наслідком того, що з кількох сторін піднесено проти первісного пляну Злучених Держав ріжні домагання.

Наперед Япан зажадав, щоби конференція позволила йому задержати більше кораблів першої величини та помічних кораблів, як йому давала пропозиція Америки. Заповідь сього домагання подав газетярам самий начальник японської делеґації; він заявив, що Япан буде просити, щоби конференція дозволила задержати йому понад 60 процент теперішньої місточи японських кораблів. Своє домагання буде опирати на географічнім положенню Япану.

Друга подія, котра опізнює працю конференції, се стремління Япанців добути відложення нарад конференції аж до часу, потрібного їм до порозуміня зі своїм урядом. Нині власне оголошено, що субкомітет конференції, котрий мав застановитися над найкращим способом розбирання далекосхідного питання, стрінувся зі зарядженнєм відложення своїх нарад на сорок вісім годин. За причину подано хоробу японського делеґата Шідегари. Хоч Шідегара дійсно лежить в ліжку, межи делеґатами ходять поголоски, що вони сподівалися, що Шідегара засла̀бне на два дні, бо якраз двох днів потреба для скомунікування зі столицею Япану і для одержання відповіди.

Наконець, зайшла ще одна перешкода для скорого полагодження справи змечення морських збороєнь. Англія, саме, котра у второк дала до зрозуміння, що вона зі своєї сторони приймає вповні засаду зменчення фльот, проголошену американським урядом, ставить нову умову для її сповнення; вона жадає, щоби рівночасно з нею розброювалася на морю також Франція та Італія.

СЕНАТОР ДОМАГАЄТЬСЯ ЗДЕРЖАННЯ БУДОВИ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

ВАШІНГТОН, 17. падолиста. — Сенатор Кінґ з Юта, член комітету для морських справ, вніс в сенаті резолюцію, в котрій домагається, щоби американський уряд зарядив зараз здержання будови воєнних кораблів, що тепер будуються у варстатах.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ПОРІВНЮЄ ВИДАТКИ НА ВІЙСКО ТА НА ДРІБНІ РОЗКОШІ.

ВАШІНҐТОН, 17. падолиста. В злуці з конференцією, для зменчення збороєнь урядові статистики пороблили цікаві обчислення та порівнання видатків на війско й другі воєнні ціли з видатками на ріжні дрібні розкоші.

ПОМІЧ ДЛЯ ФАРМЕРІВ В МАНІТОБІ, В КАНАДІ.

Манітобський міністер рільництва повідомляє, що фармері полудневo-західної Манітоби, котрі потребують цеї зими допомоги в формі насіння або паші, дістануть її від провінціонального правительства. Рівнож буде узгляднена просьба инших дистриктів, які потерпіли минувшого літа через посуху або недорід, наколи така просьба буде внесена на руки згаданого міністра.

ДИТИНА ПЕРЕЇХАНА АВТОМОБІЛЕМ ЖИВЕ

В часі як нововисвячений єпископ И. А. Прудгом доїздив до церкви св. Серця в Ст. Боніфас коло Винипеґу (Манітоба, Канада) де бельгійська громада мала приняти його, три-літний хлопчик вибіг спомiж людий і впав під колеса єпископського автомобіля, який переїхав через нього. Коли автомобіль переїхав, хлопчик зовсім здоровий встав і за кілька хвилин бавився вже з другими дітьми. Люде, що бачили той випадок, кажуть, що дитина виратувалась чудом.

ЖІНКА БОРОНИТЬ ПО ГЕРОЙСЬКИ ГОРАЛЬНЮ

Урядники податкові та прогибіційні переконалися недавно в Алентавн, в стейті Пенсильвенія, що навіть велика сила добре узброєних урядників не богато придасться, як жінка рішиться ставити їм опір. Прийшли вони були на одну фарму коло Крекерспорт, в графстві Лігай, щоби зробити там трус за неправною фабрикою горівки, що мала бути на фармі. Бідні урядники рахувалися зі всякими можливостями, але не з таким опором, з яким стрінулися. Жена властителя фарми не дозволила їм робити ревізії, обороняючи горальні всім, що мала під руками і на руках; патики, каміння, кулак, зуби і нігті. — все те було для неї добрим оружем. Відбиті урядники мусіли цофнутися перед завзятим відпором і покликати поміч зі села. Прийшли фармери і стали помагати урядникам. Однак найшлося двох фармерів, що стануло по стороні обляженої. Боротьба продовжалася довго. Нарешті обороні горальні таки здалися. Урядники арештували їх за опір властям при виконуванню урядового акту, а зробивши ревізію, найшли на фармі 4 бочки горівки. 36 бочок пива і цілу тону (2,000 фунтів) цукру.

УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КРУЖОК В ПАРИЖІ.

В Парижі заснувався Український Студентський Гурток на чолі з Ігорем Вороним. Працювати-ме він в порозумінню з тамошньою Українською Радою.

ОГРАБЛЕННЄ АПТИКАРЯ.

В Станиславові хтось ограбив аптикаря Теодоровича на суму кількох мілїонів. Жандармерія арештувала слугу аптикаря Цупряка і побили його до безтями, хоч всі давні вказують на се, що арештований нічого не винен. Арештованого примушують голодом і побоями признатись до вини.

КАНІБАЛИ МАЛИ ЗІСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ МОРСЬКИХ ВОЯКІВ.

Перед спеціяльним комітетом сенату, розслідкуючим відношення на острові Гаіті, що находиться під воєнною окупацією Злучених Держав, виступав в середу один інжинір з Ню Йорку, котрий був через два роки на згаданім острові як інжинір одної нюйоркської копальняної компанії. Він розповідав комітетови, що канібалізм (їдження людського мяса) ще заховалося серед жителів острова. Серед многих з них ще живе дивний пересуд, що поїдаючи мясо людини перебирає його відвагу та другі добрі прикмети. Він розповідав далі, що жертвою сього пересуду упало двох американських морських вояків („маринарів"), які заблудили в лісах гір острова. Вони попали в руки гірських бандитів, котрі їх убили і зїли.

Свідок не розтягав сього закиду на усіх тубильців острова і не робив з сього заключення, що тубильці Гаіти не заслугують на самостійність. Противно, він висказувався за скінченнєм американської окупації, а лише висловлював сумнів, чи се можна буде зробити скорше, як за два роки. Він описував тубильців як людий спокійних, понятливих та здібних до самоуправи.

ГАЛИЦЬКІ УКРАЇНЦІ У ФРАНЦІЇ

Париська публікація „Українська Республика" доносить у виданню з 1. падолиста с. р.:

З цілком певних жерел довідуємось, що до Франції з Галичини прибуло за останні місяці більше як 6.000 українських робітників на працю. Після того як з недавнього часу Українського Переселенчого Бюра перенесено з Ченстохови до Познанщини, пересилка Українців припинилась. Значне число прибувших Українців записалось у члени Української Ради. Подаємо декілька рядків з листа одного із своїх членів, який Рада дістала з департаменту Сомм. „Хочу трохи тут обжитись і тоді пічну вести розмову з директорами фабрики, щоб вони дали працю нашим безробітним землякам. Ми користуємось тут дуже гарним відношенням до себе шефів, і тому маємо деякі надії на успіх. Щиро дякую за часопис. Ніодна з них не пропада дармо, а переходить з рук на руки. Передаю їх також Галичанам, котрих в тутешніх околицях дуже богато. В цю неділю мають прийти до мене чоловік десять Галичан, котрих ще не бачив. Всі вони проявляють такий інтерес до долі України, і так в неї вірять, що варто позаздрити їхньому оптимізмові"...

ПЕС ВИРАТУВАВ ЖИТТЄ ЦІЛІЙ РОДИНІ.

Торонтонська поліція шукає за злочинцем, котрий хотів отруїти цілу родину місцевого торговця овочами, складаючуся з батька, матери і шестеро дітей, насипавши отруї до молока, яке молочар лишив в слоїку рано при дверах. На щастя, пес напився затроєного молока і згинув за кілька мінут. Це спостережено завчасу і повідомлено поліцію.

УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАНЦІ ЗАНЯЛИ КИЇВ

ЗАНЯЛИ ТАКОЖ БОГАТО МІСТ НА ПОДІЛЛЮ І РОЗОРУЖИЛИ СОТКИ ТИСЯЧ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ВІЙСКА.

БЕРЛІН, 17. падолиста. — Сюди наспіла спеціяльна депеша зі Львова, яка сповіщає, що повстання на Україні далі ширится.

Повстанці заняли вже Київ і богато міст на Поділлю.

Вони досі вспіли розоружити 44 дивізії большевицької „червоної" армії.

Телеграма додає, що серед „червоної армії" поширилася в страшний спосіб деморалізація, головно наслідком голоду. „Червоноармійці" покидають большевицьку воєнну службу масово і вимордовують жидівських комісарів.

ЗАМІТКА. — Одна дивізія звичайно має від 5 до 20,000 війска; отже як українські повстанці розоружили 44 большевицькі „червоні" дивізії, то видно, розоружили кількасот тисяч війська.

Вістка про те, що повстанці вимордовують жидівських комісарів виглядає баламутною. Можливо, що большевики нарочно пускають такі вісти, аби збаламутити громадську думку, що нібито українське повстання не є звернене проти большевиків, а тільки проти Жидів, отже що нібито воно не має виду проти-большевицького а тільки виду релігійної боротьби. Одначе се не правда. Українські повстання скрізь по Україні вибухали все проти московського большевизму, і, як звісно, українські повстанці завсіди вимордовували большевицьких комісарів, без огляду на їх релігію або національність. Розуміється, що як є були комісарами тільки Жиди, то не могли повстанці вбивати Москалів, але се вже московсько-большевицька пропаганда, аби з комісарів робити жертви релігії.

ЖИДИ ВИРАТУВАЛИ ПІЛСУДСЬКОГО І ЙОГО ПЛЯН „СЬРОДКОВОЇ ЛІТВИ".

ВАРШАВА, столиця Польщі, 16. падолиста. — Польський „сейм" приняв сьогодня плян „пачельника" Пілсудського, який приписує влуку Вильни до держави „Середньої Литви" („Сьродкової Літви").

Плян Пілсудського принято більшостю 13 голосів.

Польський уряд осягнув сю побіду в „сеймі" по тяжкій боротьбі. Сперш Жиди не хотіли голосувати за пляном уряду, але на зазив професора Ашкенази, звісного бувшого делеґата на Збір Ліги Народів, вони всі віддали свої голоси за проектом уряду і перехилили побіду на сторону Пілсудського. В той спосіб Жиди виратували Пілсудського від упадку, і як кажуть, Польщу від кризи, яка була би повстала наслідком уступлення Пілсудського.

ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЇ.

БАМБАЙ, Індія, 17. падолиста. — Рівночасно з процесією, яку уладжено тут в честь прибувшого сюди в гостину князя Валії (британського престолонаслідника) счинились також і поважні проти-бритійські заворушення в части міста, де живуть самі Гіндуси.

Власти заявляють, що сі заворушення повстали наслідком агітації гіндуської (індійської) групи Магатми Ганді, котрий голосить політику окремішности Індії і є проти всякого співділання з Бритійцями.

У заворушеннях було богато жертв.

Процесія в честь князя Валії відбулася спокійно.

СПРАВА УКРАЇНИ У ФРАНЦУСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

ФОНТАНЕБЛЬО, Франція, 10. жовтня. — З певного жерела довідуємось, що відомий українофіл посол французького парляменту, Гаярд Бансель, не задоволений відповідю Бріянда із 7. серпня с. р. на його запит про українську справу, повідомив останнього листовно, що він має намір ще раз більш ґрунтовно й рішуче обговорити справу суверенности України з парляментської трибуни в біжучій сесії і довести помилковість арґументів у відповіді президента Бріянда.

НАГОРОДА НОБЛЯ МАЄ ПІЙТИ НА ГОЛОДУЮЧИХ В РОСІЇ.

ПАРИЖ, 14. падолиста. — В тутешніх комуністичних кругах заявляють, що Анатоль Франс, котрий одержав нагороду Нобля за твори з области красного писменства, хоче сю нагороду жертвувати на голодуючих в Росії.

Ся нагорода після теперішнього грошевого курсу виносе на американські гроші около $21,000.

Замітка. — Анатоль Франс се славний французький писменник, родом Жид. Віін недавно заявився радікальним соціялістом. Певна річ, що се його діло, якщо буде сповнене, заслугує на признання.

ЯК ЖИТИ 100 ЛІТ?

ДЕМБЕР, Кавказ, 9. падолиста. — Др. Садовий, професор фізичної хемії в університеті в Києві, каже, що найліпшим кормом для довгого життя чоловіка є коровяче молоко, сир з овечого молока і білий хліб.

Він найшов село недалеко Темір Хан Шура, нової столиці республики Дагестан (на Кавказі), де на 120 душ 18 осіб має по 100 і більше літ. Вони їдять лише згадану вгорі поживу.

КАРОЛЬ В ДОРОЗІ НА ВИГНАННЄ.

ҐІБРАЛТАР, 17. падолиста. — Бритійський кружляк Кардифф, котрий везе бувшого австрійського цісаря Кароля і його жінку Зиту, відплив від Ґібралтару (Ґібралтар, по англійськи Джебралтер, се сильна кріпость в Еспанії, посілість Англії) і поплив на Атлантійський океан на остров Мадейру де не допливсти неї неділі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ДО КРАВЕЦЬОГО СТРАЙКУ В НЮ ЙОРКУ.

Що становище кравецької юнії, котра недавно зарядила страйк нюйорських кравців щоби примусити правецьких босів платити робітникам від тижня а не від штуки, опирається на слушнім розбиранню фактів, свідчить досвід одного з визначнійших американських авторів, котрий свого часу працював чорноробочим. Сей автор, Джейкоб Ріс на імя, в своїй книжці про американізованнє імігрантів подає такий факт з власного життя:

„Я найшов роботу у фабриці для гибльовання. На основі умови з підприємцем я став гиблювати двері, вигляджувати їх шкляним папером і проверчувати дірки; за се я мав діставати по пятнайцять центів за одні двері. Таку заплату запропонував мені сам підприємець, і я сповняв роботу добре; як він самий говорив мені, я працював краще, як робітник, котрий робив передімною. Але при кінци тижня мій підприємець побачив, що я заробив за тиждень пятнайцять долярів, тоді як мій повільний попередник заробив всього десять долярів; підприємець зараз обтяв мені заплату до дванайцять центів за двері. Я протестував, але конець кінців таки мусів ковтнути свій гнів і згодитися працювати за дванайцять центів. Я завзявся і, доложивши ще більше праці, на слідуючий тиждень я заробив шіснайцять долярів. Підприємець оглянув роботу дуже уважно, заявив, що вона зроблена дуже старанно, виплатив мені мій заробок і обнижив мені ціну до десятьох центів за двері. Казав, що він не хоче, щоби його робітники заробляли по більше як десять долярів на тиждень. На його думку, для робітників не добре заробляти більше."

Подібні досліди мали певно другі робітники, заняті в американськім промислі. З тих досвідів виросло стремлінне робітничих юній обмежати енергічних, проворних та скорих робітників і не дозваляти їм робити тільки, як вони хотілиби і моглиби. В тім згляді робітничі юнії опираються заплаті від штуки на тій основі, що колиб дозволити фабрикантам зуживати вповні робочу силу енергічних робітників, то вони скоро домагалибся такої самої праці від слабших та повільнійших, яку вони дістають від сильнійших, кебетнійших, скорших. Се мусілоби відбитися шкідливо на здоровлю слабших робітників; праця їх скоро занадто мучила; вони старілибся перед часом. Тому юнії кажуть, що краще задержати поспішнійших робітників, як наражувати слабших на надзвичайне умучення і передчасне старіння. Коли юніям закидують, що в той спосіб вони не дозваляють сильним та енергічним робітникам користати зі своєї висшої здібности до праці, юнії відповідають, що тут не вина юнії, але вина промислового устрою.

„НА ЗНІЩЕНЄ РУСІ".

Згідно з Риським трактатом, котрий фактично був поділом Білорусі і України між Московщиною та Польщею, великий шмат української землі попав під владу Поляків. Почуваючи себе тимчасовим господарем на сих новоприєднаних землях, Польща повела величезну акцію, аби ті землі звязати не лише політично, але й племінно, культурно та економічно.

Майже щодня українські ґазети приносять все нові звістки про нечувані насильства Поляків над українською людностю Холмщини й Волині, перед якими блїднуть брутальні насильства царської Росії. Руйнуються українські школи і кооперативи; замикаються „Просвіти"; відбираються церкви в православних і переробляються на костели; дуситься всяку прояву українського національного життя.

Ті замітки, розкидані на сторінках української преси, здебільша мало звертають на себе увагу рядового читача, який шукає в ґазеті сензацій та світових новин. А міжтим крізь кожду стрічку сих дописів, покалічених польською цензурою, чути відгомін розпучливої боротьби західної частини українського народу за своє національне істнованнє. З тих рядків віє тяжким духом середньовіча, найтемнійшими часами нашої історії перед Хмельниччиною.

Осьщо пишуть з Холмщини:

„До війни, 1914, після даних варшавського статистичного комітету, холмська православна епархія числила 340 приходів. Тепер є 40 чинних приходів. Після даних консисторії до 21-го червня, 1921, 126 ЦЕРКОВ ЗНИЩЕНО І ВИСВЯЧЕНО НА КОСТЕЛИ, ІКОНОСТАСИ ПОЛОМАНО, УТВАР РОЗКРАДЕНО. Тепер число зруйнованих церков сягає до 150, а стільки зачинено на розпорядок старость, а ключі в поліції. З 14 церков у Холмі полишено Українцям тільки одну, що може вмістити не більше 500 людий, хоч є найменьше 30.000 душ прихожан і 34 сіл приписаних до церкви".

Таких дописів безліч на сторінках українських часописий ріжних напрямків. Вони свідчать, що польські езуїти, поліція і школа спільними силами ведуть наступ на наші землі, намагаючись їх спольщити всякою ціною.

Се дійсно божевілле мріяти про асиміляцію міліонів національних меньшостий, захоплених під Польщу, коли навіть бісмарківська Прусія не змогла задавити у Познані своєю системою. Тільки розпалений хоробливою мрією про „велич" Польщі мозок польського маняка-націоналіста може думати про захват чужого, коли треба ратувати себе від банкротства, розбору або й революції. Своїми вовчими апетитами, своєю політикою насильства, своєю зарозумілою нетерпимостю Польща копає сама соб імогилу; підписує смертний присуд свойому державному істнованню.

Ів. Б.

НОВИЙ ЗЛОЧИН БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПРОТИ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Большевицькі ґазети оголосили отсей документ:

УГОДА МІЖ УКРАЇНСЬКИМИ І ПОЛЬСЬКИМИ КОМУНІСТАМИ.

(З Бюлетину Комуністичного Інтернаціоналу, № 2.).

Угода між Комуністичною Партією України і Комуністичною Робітничою Партією Польщі.

Між К. П. У. (Комуністичною Партією України) представленою членами Центрального Комітету К. П. України, товаришем Ф. Коном, Д. Мануїльським, А. Шумським і К. П. Р. П. (Комуністичною Партією Робітничою Польщі), представленою членами Центрального Комітету К. П. Р. П., товаришами Черняковським, Ґлінським, Валецьким і Брандом, прийшло до такої угоди про урегулюваннє комуністичної праці в Східній Галичині:

Потреби революційної боротьби вимагають згідно з ухвалами Другого Конгресу Комуністичного Інтернаціоналу сполучення цілого революційного аванґарду пролетаріяту в кождій країні в одну єдину централізовану в кождій країні комуністичну боєву партію. Наслідком сього **конче потрібно, щаби,** доки Східна Галичина лишається в звязку з польською державою, **Комуністична Партія Східної Галичини була вщіленою до Комуністичної Партії Робітничої Польщі.** Для переведення сеї засади К. П. У. і К. П. Р. П. приймають оськи постанови:

1. У Східній Галичині працює К. П. Сх. Галичини, **яко територіяльна краєва організація К. П. Р. П.**

2. К. П. Східної Галичини приймає участь у всіх партійний зїздах і конференціях К. П. Р. П. на основі загальних постанов партійного статута **і підлягає їх ухвалам. Політичний і організаційний провід належить Центральному Комітету К. П. Р. П.** К. П. Східної Галичини скликає свої краєві конференції, які **в рамках статуту й ухвал К. П. Р. П.** обговорюють усі політичні й організаційні питання і вибирають краєвий комітет, який має назву „Центральний Комітет Комуністичної Партії Східної Галичини".

3. Головне політичне гасло К. П. Східної Галичини звучить: **„Хай живе Совєтська Польща в братерськім союзі з Радянською Україною і Совєтською Росією".**

4. Делеґація К. П. Р. П. на конгресі К. І. **включає в собі представників К. П. Східної Галичини.**

5. **Всі комуністи, котрі працюють в Східній Галичині, мусять бути членами К. П. Східної Галичини, а тимсамим і К. П. Р. П.**

6. **Допомога** комуністичній праці в Східній Галичині з боку К. П. У. (людьми, літературою, технічною поміччю, транспортом) дїється **лише на виразну вимогу К. П. Р. П.** або її уповноважених до сього органів (Центрального Комітету К. П. Сх. Галичини, представництва в К. І. і т. д.).

7. Признані К. П. У. закордонні групи можуть працювати в Східній Галичині чи для Східної Галичини лише годі, **коли їх уповноважить до сього Центральний Комітет К. П. Р. П.** Всі закордонні ґрупи допомоги для Східної Галичини (Відень і т. д.) можуть істнувати **лише за згодою Центрального Комітета К. П. Р. П. і підпорядковуються в кождім відношенню його проводови і контролі.**

8. Плян видатків К. П. Східної Галичини затверджується Центральним Комітетом К. П. Р. П., який вичерпує відповідні суми і **контролює приходи й розходи К. П. Східної Галичини.**

9. Сим договором, котрий негайно вступає в силу, скасовується всі дотеперішні угоди щодо комуністичної праці в Східній Галичині.

Москва, 6-го липня, 1921.

Ф. Кон, Д. Мануїльський, А. Шумський, Черняковський, П. Ґлінський, Г. Валецький, Г. Бранд.

Виконком Комінтерна сю угоду стверджує і признає за реґуляцію східно-галицького організаційного питання.

Москва, 20-го липня, 1921.

ЗА ВИКОНУЮЧИЙ КОМІТЕТ:
Бела Кун, Фриц Гекерт.

• • •

Коли дня 18. марта, 1921, московсько-большевицький уряд підписав в Ризі договір з урядом Польщі, в якому віддав Ляхам Східну Галичину і другі українські землі, то українські большевики (на Україні ті ніби українські большевики се майже самі Москалі і Жиди) казали, що се зле сталось але так мусіло бути, бо большевики програли війну з Польщею і мусіли приняти такі умови мира, які вона їм подиктувала.

То се був московський уряд котрий міг викручуватись польською побідою.

Але тепер читаємо, що тесаме зробили так звані „українські комуністи", котрі підписали з польськими комуністами угоду, в якій признають Східну Галичину за часть Польщі а комуністичну партію Східної Галичини за складову часть польської комуністичної партії, яка має над нею всю владу.

Ту угоду, яку обі сторони, та ніби-українська і польська підписали в Москві дня 6. липня с. р., потвердив ще Виконуючий Комітет так званого „третього інтенаціоналу".

В тій угоді, як кождий може бачити, говориться, що большевики з України, з так званої **„Комуністичної Партії України** (К. П. У.) згодились і підписали з **„Комуністичною Партією Робітничою Польщі"** (К. П. Р. П.), що так звана **„Комуністична Партія Східної Галичини** (К. П. С. Г.) не має жадного права виступати самостійно, але мусить слухати і піддаватись розказам польським; та що так звана „Комуністична Партія України" (К. П. У.) не має права до того мішатись, але все лишити під рішення польській.

Значить, большевики з України, котрі звуть себе Українцями, а якими не є, **не тільки відмовляють своїм товаришам Українцям в Східній Галичині права боротись за визвіл того краю, але ще й прирікають не дати їм в тім жадної помочі, а Москалі з так званого „третього нітернаціоналу" ще й на се прибивають свою печатку.**

• • •

Се значить, що так звані „українські большевики" і большевики московські вже не тільки урядово під примусом польської побіди віддають Східну Галичину Ляхам, — але також і в своїй партійній організації, **в своїм блоферськім „третім інтернаціоналі" роблять тесаме, що зробили урядово в Ризі.**

Віддають Східну Галичину польським панам, а польським комуністам аж на документах присягають, що справи Східної Галичини не будуть торкати, а лишать її на ласку польських панів і комуністів.

• • •

Чому так ті так звані „українські комуністи" і московські большевики святочно присягаються, що не будуть відривати Східної Галичини від Польщі та не допустять до української аґітації, але віддадуть усю справу під диктатуру польських комуністів?

Се знак, що **хтось того вимагав.**

Бо кому небезпечне відірваннє Східної Галичини від Польщі?

Чи так званим „українським комуністам"; чи московським большевикам?

Ні, **се небезпечне для польських панів, для польського уряду.**

Якби не польський уряд то „українські" і московські большевики не мали би причини ані пильнувати, щоби, борони Боже, хто не відірвав Східної Галичини від Польщі, ані стеретти, аби Українці без згоди і контролі Поляків не вели якоїнебудь аґітації в Східній Галичині.

Се безперечно сталося в порозумінню з польським урядом.

А се показує, що не тільки большевицький уряд але і так званий „третій інтернаціонал" виконує розкази польських ґенералів.

Польські ґенерали — се тепер найвисша влада у большевиків.

• • •

Се є тільки один з многих злочинів, яких допустились большевики супроти поневолених народів.

Їм вже ніхто не дивується, бо вони вже затратили всі ідеали і всякий ідеалізм, а пійшли під розкази чужих капіталістів і ґенералів.

Впрочім, і підписи на умові показують, що від тих людий, котрі іменують себе Українцями, і годі щонебудь іншого вимагати, бо вони не є жадні Українці але Москалі.

Та історія се запише і пригадає всім тим, котрі вірять Москві і Польщі.

РОЗСТРІЛЯЛИ ЧИ НЕ РОЗСТРІЛЯЛИ?

(Від власного кореспондента).

Недавно доносив я Вам, що правительство радянської України відкрило орґанізацію, яка мала за ціль підняти повстаннє проти радянської влади, щоби привернути владу Української Народньої Республики, та що найвизначнійших діячів сеї орґанізації, між ними одного з найвизначнійших українських поетів, Грицька Чупринку, розстріляно.

Такі відомости принесли були українські часописи варшавська „Українська Трибуна" і львівський „Український Вістник".

Тепер львівський „Вперед", орґан української соціяльної демократії доносить, що **відомість про розстріляннє не є правдива.** Він пише, що над відкритою орґанізацією повстання ще тільки має відбутися суд. Зокрема щодо **Грицька Чупринки** московський поет Бєдний має робити заходи, щоб його випустили на волю.

• • •

Тепер перенесімся з радянської України до Франції.

У французькій тюрмі в Клерво сидить уже два роки офіцир-механік французької фльоти Андре Марті. Його засуджено на 20 літ вязниці за те, що під його проводом був піднявся бунт у французькій фльоті на Чорнім морі, яка в 1919 р. стояла там проти большевиків, а саме часть моряків відмовила була послуху і не хотіла виконувати приказів і вести акцію проти большевиків.

Тепер на знак протесту проти засудження Марті соціялістичні партії поставили його кандидатуру на міського радного в одній з дільниць Парижа і його вибір перейшов величезною більшістю голосів. Преса зазначує, що на Марті голосували не тільки соціялістичні круги, але також богато буржуазних републиканців, які хотіли тим способом запротестувати проти занадто важкої кари за вчинок, зроблений з ідеалізму.

• • •

Чупринка і Марті...

Прихильники Марті могли через вибори заманіфестувати свою прихильність до нього, бо в Франції все таки є якась свобода слова, свобода виборів навіть для партій, які рішуче поборюють буржуазний лад Франції.

Прихильники Чупринки не можуть сього зробити, бо на радянській Україні навіть українські комуністи, коли вони не годяться з правительством, є виняті зпід права, не мають ані свободи слова, ані тим більше свободи виборів, а дуже часто жде їх смерть у тюрмі, як пок. Ткаченка.

На Марті голосували не тільки соціялісти, але також буржуазні республиканці. Значить, між французькими буржуазними республиканцями є ще люди, які вміють віддати пошану ідеалізмови — навіть найбільшого політичного противника.

На радянській Україні, видно, инакше. Не чути, щоб між тамошніми комуністами знайшлися люди, які віддали би пошану ідеалізмови Грицька Чупринки. Тільки московський поет Бєдний має старатися за його визволеннє. А деж ті голоси ширших кругів тої части українськочо громадянства, яка стоїть за теперішню радянську владу на Україні? Невжеж визначний український поет — се для них тільки „контрреволюціонер" і „бандит", за якого не варта заступатися?

Чупринка і Марті... Се порівнаннє не виходить на користь теперішньої радянської України. А вона повинна бути державою тої ясної будучности, до якої тужать усі ті, що їм важко жити в теперішнім буржуазнім світі. **Повинна бути...** одначе дійсність свідчить **проти неї...**

Прага, 22. жовтня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

„НОВИЙ КУРС".

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Франкфурт над Меном, Німеччина, 20. жовтня, 1921.

Европейська преса писала і пише про „новий курс" большевицької політики. І мимоволі пригадуєся мені оден галицький жидок, який по листопадовій революції продаючи часопись „Нове Життя" викрикував: „нове життя — стара біда"! Чи ньше маєся справа із тим „новим курсом"? Чи не є се „новий курс" а стара біда? Читаючи ті проєкти і звідомлення про кольосальний товарообмін, про концесії, аренди, фінансові пляни, тріліони, і т. д. здавалося, що наступає тепер новий курс, та перечитуючи короткі оголошення в „Ізвєстіях" про голод, велику смертність дітий, застановлення фабрик, спекуляцію, розстріли чеки, видиться, що се таки „стара біда".

Факт є, що в Росії голодує 20—30 міліонів населення. Коли би тим людям була прийшла завчасу поміч, то вони були би лишилися на місци і обробили би землю. Та поміч довго не приходила. Селяни кидали усе і пускалися, куди очи несуть. Недавно писала про се „Красная Ґазета" описуючи сцену, де біженці ждуть на самарській пристани прибуття пароходу і потягу. „Но не вистарчає ваґонів, паровозів, пароходів. Та не умерти в пристани. Діло правительства є подбати про усьо. Приїзджає Калінін, предсідатель В. Ц. И. Ка і каже: „Голод є голод!" (Се щось на моду старо-капральського: кірхпарада є кірхпарада.) Чому утікли з землі оставивши її не оброблєною. Чому не займалися промислом? Старайтеся викручуватися. Належить зробити суроґати поживи. Не прокормить земля, прокормить вода, не прокормить вода, прокормить ліс. А коли вас не кормить ні земля, ні вода, ні ліс, то до чого ви здалися? Совєтська власть має усюди совхози, учіться в них.

Йому відповідають: „Ми би обійшлися і без науки совхозів, коли би в минувшім році у нас не взяли були податку".

Калінін відповідає: „А чим би ми годували червону армію, чим засіяли північ і центральні ґубернії. Тепер у нас є зерно на посів ваших піль і прокормлення по 2 пуди на голову".

Загальний крик:

„По два пуди? Чи можна тим вижити?"

„А хлібокорінь, а лобода, а сіно для худоби, а мясо? — відповідає Калінін. А ваші діти і браття не умирали по пояс в болоті в червоній армії?"

Чи Калінін їв коли лободу або сіно — не знаю, та видно що ні — коли таке радить. Звісна річ, московські комісари ні жолудя ні глини не їдять, на се вони комісари. Злобні язики пишуть, що Зіновєв в літі мешкає на колишнім двірци Николая Николаєвича, з давною прислугою 30 людий і 5 кухарів, його батько завідує фармою і, як кажуть ті самі язики, не жалує синови коров на стіл комісарський. Скільки би в тім правди і не було, то факт є, що комісари з голоду не вмирають.

Тимчасом, коли в Москві ідуть широкі пляни про „новий курс", над Волгою вмирають люди або утікають перед смертю, куди можуть. Зачинаєся еміґрація внутрі цілих родин з дітьми або без них, бо що матери кидають дітий, се на порядку деннім. Чи се крок ближше до „комунізму"? — Дозволена і еміґрація стариків і женщин поза границі Росії. За пашпорт платиться марницю — 300.000 рублів. Се лише на позір страшне число. В дійсности в Росії давно викиунлося менчі числа від тисячі (Може також буржуазні „пересуди"?), а оперуєся лише тисячами і так пр. пуд муки в Москві 130 тисяч, в голодуючих ґуберніях 200—300 тисяч, фунт мяса 15 тисяч, бараболя 30 тисяч, масла 21.000, вкінци не зробиться похибки, коли скажеся 21 копійку.

До недавна можна було їздити желізницею і трамваєм задармо (розуміеся не всім, а „своїм"); нині треба за усьо платити. І так в Петербурзі платиться за трамвай 1000 рублів через місто; се вдійсности дрібничка, бо за ті гроші дістанеся — почку сірників. — „Новий курс" позволяє і на свобідну торговлю і аренди і т. д. Торговці платять в середині міста за місце торговання на улиці 1½ міліона рублів, на площі 800.000, на ринку 1 міліон, за місце для чищення обуви 300.000 (щоби товариш товаришови чистив чоботи се щось не дуже пахне „новим курсом" а смердить старим режімом, і в совітській державі не здаєся злишна буржуазна інсституція). Усюди тисячі і міліони; і треба признати комісарам, що заслуги їх в вивченню мас висшого раховання не аби які. До недавна певно в Росії не було ні робітника ні селянина, котрий би оперував тисячами. Нині се річ зовсім зрозуміла. Усюди тисячі і міліони, а в буджеті навіть тріліони. Чи достатки, чи рай, чи „новий курс", а стара біда?

Тимчасом, як в Москві оперуєся тисячами і міліонами, як висилаєся звідомлення про міліони пудів зібраного збіжа, про безчисленні приюти для дітий, тимчасом в голодуючих ґуберніях сидить дальше стара біда. Кореспондент „Нового Міру" так про се пише: „Із Самари вириваєшся як з пекла. Передівсім страшна картина гинучиш там дітий. Першим приютом для покинених дітий, який я звідав, є приют ч. 5 а. Ми війшли в кімнату, де під стінами на деревяних ложах, без всяких сінників, прямо на голих досках, правда дуже чистих, лежав десяток скулених нічим не прикритих діточих тіл в одних сорочках. Пусті, шкляні очи дивилися жалісно і безнадійно. Худенькі руки і ноги були подібні до палиць з узлами в ставах. То дійсно жерело діточої смерти, викидаюче щоденно по одним гробику. Тут не плачуть навіть не стогнуть: тут прямо чекають на свою чергу".

Друга кімната, то наше чистилище, куда ми переводимо дітий на пробу. Дитина, що плаче, німий ідійот. Від нас не хотять його взяти, а щоби перевести його в психіятрічний шпиталь, треба видати 50.000 рублів. Приходиться почекати".

„Ідемо в велику півтемну комнату. Завідатель отвирає малу шафу і показує інвентар на 406 людий: 182 ложки, 40 тарелів і 23 тарельчиків, з котрих діти пють і їдять рибячу зупу і пять кітликів (по 10 порцій кождий).

„Що їдять і дістають діти? три чверти фунта хліба, одну шесту фунта крупи, 3 золот. цукру, дещо риби, не свіжої: та сушимо її і все таки пускаємо в діло. Молоко і яйца пишуться тільки на папери: в місто того видають кілька пачок сірників". З ґардероби усього 100 чистих сорочок. „То значить що ми 300 дітий після купели одягаємо в брудне біля".

„Як 5—10% вижиє, говорить завідатель діточо цвинтаря, то буде єще добре".

В самім Саратові щоденно приводять 15—20 полишених матерями дітий.

„Новий курс" та стара біда!

Читаємо нераз звідомлення про великі ладунки хліба для голодних, про доконані осінні засіви. Ті „великі ладунки" се на разі капля в морі голоду; що до засівів, то треба сумніватися в ті навіть офіціяльні звідомлення вже хочби з тої причини, бо великі маси населення втікли а брак робучого скота дуже великий. Голод все таки дальше лютує. „Їдять усьо, траву, листє, сусликів, солому з дахів, здохлину а навіть глину". („Новий Мір" ч. 210).

Як виглядає в голодних ґуберніях, читаємо в „Новім Мірі" з 9. жовтня опис кореспондента:

„Я тільки що вернув із Самари. Я був над Волгою в голоднім краю. Я був в опустошених вимираючих селах. Розказати? Описати? Но то не можливе. Не можна звичайними людськими словами описати те, що я видів і пережив.

— Я приїхав в село Семейкіно, Самарського уєзда, в полудне. Село наполовину пусте: селяни, у котрих не здохли коні, забралися і пішли. Куда? Та нікуда. Так просто, куди очі глядять. Зісталися тільки ті, що не могли втікати. Я війшов в першу попавшуся хату. Розговорився з хазяйкою — ахзяїна не було вдома. Де хазяїн? спитав я. Пішов в ліс за кормом. — В ліс?! За кормом?! — Весь округ наш тільки кормиться лісом. І вона показала мені чим вони кормляться. Хліб голодних. „Хліб"! Чорно-бура маса з розтовченого жолудя, березових шишок і якоїсь трави. З тої мішанини роблять паляниці. Від них страшно вздуває живіт, пухнуть ноги.

„От подивися на дитину: Висох зівсім. Йому три і пів року, а важить мабуть десять—одинайцять фунтів". Двоє старших уже померли.

„А той... не розумію, що з ним робити. Не вмирає і тільки! Жиє. Убити його, чи що?...

Пізнійше я довідався, що друга женщина в тім же селі у-

била свою дитину. В приступі божевілля. Схопила топір і відрубала дитині два пальці. А потім размяжджила голову.

Я замітив, що старики встидаються того що жиють, їм встидно перед молодими. А нині я чув, що між чувашами в послідний час кинулася епідемія — масові самоубийства старців.

Я чув — говорю я — що збіже прийшло, що видають вам збіже.

Видавати — видають, та що толку! Видають зерно в місті Самарі, поїхати туди — нема коний, коня зїли. А як і дістанеш зерно, чи засієш його, зїдять його, — два-три дні будуть сиві, два-три дні пізнійше умруть. І тілько. Сіяти ніхто не буде. Щоби засіяти, треба раньше зорати, а як орати, як нема коний.

„Не охота у нас ні сіяти ні орати, тому що усьо одно до жнив не дочекаємо. Ні ми ні діти наші до жнив не доживуть.

Плуг не доткнувся землі. Для мене одно ясне: хтось мусить вигодувати тих людий, хтось мусить дати збіжа і коний".

Так пише „свій", не „контрреволюціонер".

Не один голод належить до язв пануючих в Росії. Ціла господарка попала в таку стадію занепаду, що вийти з неї мабуть не можливо. Колись про безплатні школи, єдину трудову школу в Росії богато чисталося. Нині з приходом нового курсу чуємо про се і дещо иншого. В статті Луначарського в „Ізвєстіях" читаємо: „Дві великі небезпеки грозять поглоченням усеї роботи на поли народнього образовання. Перша — то шкільна розруха, яка посунулася так далеко, що приходиться говорити майже о наступившій катастрофі. В области фінансовання Народ. Комітет Просвіти розпоряджав дотепер 3% державної емісії, що являєся безуслівним скандалом для культурної держави. Наркомпрос завинив учительству много десятків міліярдів. Є ґубернії, де учителі не дістали платні зовсім в тім році. — Платна школа, явище бюче в лице здоровій педаґоґіці і неголящеся з головними прінціпами комунізму. Но і за безплатність школи хтось мусить платити. Хто? Центр може оплачувати розходи в розмірі 10%. А дальше? Чи треба продовжати вимореня учительства, закриттє шкіл, гибель народного образовання вселії і в місті? Діло може піти лише дорогою наложення місцевих податків".

Значить комунізм — комунізмом, а за школу плати. Коли комісар говорить тепер про „вимиранне учителів" то потверджує лише те, що ми давно вже казали. „Новий курс" та стара біда.

Декрет про свобідну торговлю привів і нову буржуазію. Появляєся той сам спекулянт, що і в буржуазних державах з деякими відмінами. Що се таке нова буржуазія? — Се той спекулянт, який вчера еще переслідуваний нині зістав законно признаний. Про него ось як каже берлінський „Новий Мір": „Нова буржуазія, рідко виходить із рядів старої буржуазії. ...йно се вчерашній дрібний торговець, кулак, кабатчик, комісяжер або і шулер чи заводовий спродавчик драденого; у него ніяких традицій і навіть тої малої подібности внішної культурности, яку вспіла набути стара буржуазія, знищена революцією". Мимо сего санкціонується і таку буржуазію; видно не з добром вже було в Москві, коли і на таке мусіли згодитися. „Буржуазія та купує матеріяльно необезпечену (і таке є? прим. авт.) і морально слабу часть совітського чиновництва. Совітський апарат під давленням буржуазії перебуває частинну функціональну зміну т. є. він стає антисовітським". — Прийдеся довго виховувати нову буржуазію на те, щоби її знов колись здушити, від так знов зреставрувати і т. д. аж до приходу „всесвітної революції".

Що до торговлі із заграницею, то як сказав Риков, „прибуття поодиноких посилок товарів через Реваль і північні пристани Архангельск і Мурманськ, є так незначні, що вони не можуть мати більшого вплину на стан рос. індустрії". Чи на будуче буде ліпше? Радек каже: „Коли капіталістичні трости схотять, то ми зможемо закупити в Европі лише лахмаття, а не артикули, яких ми потребуємо до відбудови господарки". („Руссіше Кореспонденц" з 1921 зош. 4).

Про занепад тяжкої індустрії в осії, шкода тратити слів. Цілий „новий курс" прийшов лише тому, щоби ратувати ту індустрію. Так її судьба як і цілого „нового курсу" залежить від чужої помочи, а та прийшла би, коли би за комісарами стояли бодай десятки міліонів населення, а не пів міліона комуністів. Чи факт, що на 6,900.000 зорганізованого робітництва є 6,400,000 „безпартійних" нічо не говорить? І з того пів міліона комуністів зачинаєся масова утеча, як подають „Ізвестія". Селяни, бувші бідняки, покидають партію, бо взявши землю, перестали бути бідняками і стали кулаками, а инші виступають кажучи: „я не можу дальше голодувати з родиною". — Комісари не маючи за собою більшости населення, не можуть числити на чужу поміч. Тут не поможе ні чрезвичайка ні „новий курс". Чи се не потягне за собою і дальших „нових курсів" або упадку комісарського ладу — се покаже будучність. „Нині Росія, як каже Кавтскі, є о много дальше віддалена від соціялізму як була перед війною. — Ми мусимо числити на упадок комуністичної диктатури в недалекім часі. Докладний термін не дасться означити. Він може прийти через ніч, а може тревати довше як тепер здавалося би. Та одно є певне: большевизм переступив вершок висоти і находиться на ході в долину, темпо того ходу зовсім природно що раз то приспішуєся". Так говорить німецький соціяліст.

Значить „новий курс — стара біда!

Ст. Ю.

ДАЛЬШІ ЗАПИСИ В ГОТІВЦІ НА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНУ ПОЗИЧКУ В АМЕРИЦІ.

Позичку Національної Оборони дальше підписали:

(Подаємо в такім порядку як приходять зголошення).

(Дальше).

46) З громади Нюарк, Н. Дж. через п. Теодо. Каськова ... 235
Зложили:
Ґима Теодор ... 10
Дубущак Василь ... 20
Свинчак Петро ... 25
Бабич Теодор ... 5
Ґенґа Никола ... 5
Дмитрик Стефан ... 5
Кохалевич Василь ... 5
Фещук Андрей ... 5
Головчак Стефан ... 20
Фурта Ілько ... 10
Карач Дмитро ... 5
Дудас Василь ... 5
Сорочан Григорій ... 5
Седляр Василь ... 5
Свачій Іван ... 5
Шумейко Михайло ... 5
Шаран Петро ... 5
Ґураль Іван ... 5
Ґураль Михайло ... 5
Дибайло Іван ... 5
Відземок Петро ... 5
Гриник Гринько ... 10
Федчишин Григорій ... 5
Гальків Стефан ... 5
Головатий Семен ... 5
Горбач Демко ... 5
Фурда Йосиф ... 5
Лисак Олекса ... 10
Лисак Олекса ... 10
Крук Йосиф ... 10
Карпа Стефан ... 5
47) З громади Ленкестер, Н. Й. через п. Вас. Максимика ... 150
Зложили:
Бр. св. Василія, від. 87 У.Н.С. 100
Максимик Василь ... 10
Кінь Стефан ... 10
Трояновський Никола ... 5
Байда Роман ... 5
Костецький Александер ... 5
Чекович Никола ... 5
Сенько Михайло ... 5
Плішка аҐврило ... 5
48) Атаманюк М. з Джерзи Сіти, Н. Дж. ... 10
49) Товариство „Нова Січ", Ню Йорк, Н. Й. ... 15
50) Бр. Покр. Пресвятої Богородиці, Мекаду, Па. ... 25
51) З громади Дітройт, Міш. через п. Івана Гірловського ... 105
Зложили:
Тов. Подільська Січ, від. 141 У. Н. Союза ... 25
Борко Теодор ... 20
Ших Михайло ... 10
Стелимах Никола ... 10
Шеремета Онуфрій ... 10
Попачич Андрей ... 10
Ґирлювський Іван ... 10
Ратій Дмитро ... 5
Чорній Стефан ... 5
52) З громади Вайтстон, Н. Й. через п. Мих. Дзарського ... 110
Зложили:
Барон Михайло ... 25
Тов. „Просвіта" від. 129 ... 25
Дзарський Михайло ... 10
Гарасимів Михайло ... 10
Билів Михайло ... 10
Олексів Максим ... 10
Салабай Роман ... 10
Голошецький Іван ... 5
Билів Юлина ... 5
53) Кінаш Іван, Ротленд, В. ... 25
54) Петрик Мартин, Велзбурґ, В. Ва. ... 10
55) З громади Едисон, Конн. через п. Івана Сидорака ... 85
Зложили:
Сидорак Лука ... 25
Саламаха Михайло ... 10
Качмарчик Дионізій ... 10
Галин Петро ... 10
Милиник Никола ... 10
Соляр Петро ... 5
Соляр Іван ... 5
Кріль Пилип ... 5
Коропатвіна Ганка ... 5
56) З громади Ню Гейвен, Конн. через о. В. Козаріз ... 275
Зложили:
Редишин Маланка ... 25
Гуменюк Казимір ... 25

Іваник Никола ... 25
Висоцький Іван ... 25
Швець Яків ... 10
Березіцький Йосиф ... 10
Гречаник Петро ... 10
Козачок Василь ... 10
Довгий Михайло ... 10
Сампора Михайло ... 10
Плуговський Никола ... 10
Плуговський Іван ... 10
Музика Никола ... 10
Федоришин Фрезян ... 10
Сойка Василь ... 10
Шинкар Михайло ... 10
Лисак Андрей ... 5
Васильків Петро ... 5
Крушельницький Іван ... 5
Кучірка Іван ... 5
Василак Павло ... 5
Зачойкевич Семен ... 5
Савчук Гаврило ... 5
Запаринюк Михайло ... 5
Фармакія Марія ... 5
Конилець Олекса ... 5
Рожко Никола ... 5
57) Теод. Харвиський, Обурн, Ваш. ... 10
58) Кисіль Никола, Бостон, Масс. ... 25
59) З громади Деслодж, Мо., через п. С. Ратуна ... 20
Зложили:
Ратун Стефан ... 10
Бр. св. Ник., від. 225 У.Н.С. 10
60) З громади Пiорія, Ілл., через п. В. Білика ... 115
Зложили:
Куш Атаназій ... 50
Пайончковський Лука ... 50
Білик Василь ... 10
Кайноє Корнел ... 5
61) З громади Нюарк, Н. Дж. через п. Т. Каськова ... 140
Зложили:
Пристай Теодор ... 5
Дерлиця Василь ... 10
Тарнавський Іван ... 5
Калакура Роман ... 10
Стець Іван ... 5
Стець Никола ... 5
Шкільний Михайло ... 10
Мельник Михайло ... 5
Лисик Гнатко ... 10
Дзендзель Марія ... 5
Петрожик Анна ... 5
Тарнавська Ева ... 10
Тарнавський Григорій ... 5
Шумський Олекса ... 25
Шумська Анна ... 15
Шумська Марія ... 10
62) З громади Толідо, О., через п. Й. Рощіпку ... 80
Бр. св. Николая, відділ 167 У. Н. Союза ... 10
Корнова Михайло ... 25

Рощіпка Йосафат ... 5
Бодак Дмитро ... 10
Місько Герій ... 5
Унисько Андрей ... 5
Вітушинський Михайло ... 5
Крохмальний Василь ... 5
Крохмальний Михайло ... 5
Унисько Бартоломей ... 5
63) Черняк Сильвестер, Бетлегем, Па. ... 10
64) З громади Болтимор, Мд. через п. Я. Семенкова ... 85
Зложили:
Бернадин Йосиф ... 5
Семенків Іван ... 5
Кричковський Павло ... 5
Біленький Петро ... 5
Ячник Антін ... 5
Семенків Петро ... 5
Семенків Яків ... 5
Семенків Йосиф ... 25
Бр. св. Михаїла, відділ 55 У. Н. Союза ... 25
65) З громади Алентавн, Па., через п. Г. Віленького ... 100
Зложили:
Колодій Михайло ... 5
Климань Гілько ... 10
Романишин Григорій ... 10
Камінський Володимир ... 10
Ґавдан Луць ... 5
Салаш Антін ... 5
Когут Іван ... 5
Малий Павло ... 5
Собчак Іван ... 5
Лабоцький Павло ... 10
Біленкий Григорій ... 10
Дідик Михайло ... 10
Пиюк Григорій ... 10
66) Яромий К., Немаколин Ґрін Ко., Па. ... 5
67) Ланцюк Іван, Джерзи Сіти, Н. Дж. ... 10
68) Маков Іван, Аксфорд нев. Н. Дж. ... 5
69) З громади Джерзи Сіти, Н. Дж. через п. В. Гіля ... 650
Зложили:
Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союза ... 100
Жарський Іван ... 50
Гуменюк Григорій ... 50
Салюк Сильвестер ... 25
Гута Пилип ... 25
Ґусар Іван ... 25
Ґусар Анна ... 25
Костів Степан ... 25
Миць Евдокія ... 25
Жарський Йосиф ... 20
Баран Михайло ... 10
Дума Левко ... 10
Кердель Михайло ... 10
Мисак Семко ... 10
Сайчук Семко ... 10
Косоноцький Михайло ... 10
Сай Яків ... 10
Сайчук Андрей ... 5
Бобовник Іван ... 5
Яцків Олекса ... 5
Гіль Василь ... 5
Гук Семко ... 5
Осьміловський Яцко ... 5
Салюк Йосиф ... 5
Темплій Григорій ... 5
Мазур Матвій ... 5
Потонець Іван ... 5
Хомінський Еміль ... 5
Кулич Левко ... 5
Василюк Ізидор ... 5
Когут Гриць ... 50
Корнило Андрей ... 5
Бараник Никола ... 5
Левицький Петро ... 25
Дячик Гриць ... 25
Матвіяс Василь ... 10
Ґеречка Василь ... 5
Яцків Іван ... 5
Кот Стефан ... 10
Сьвітніцький Петро ... 10
Колісник Онуфрій ... 5
Підгорецький Іван ... 5
Ленчук Семко ... 5
70) З громади Шамокін, Па. через о. В. Сполітакевича ... 145
Зложили:
о. Волод. Солітакевич ... 25
Дроздяк Олекса ... 15
Вишовський Сидор ... 10
Тиханський Никита ... 10
Колодій Михайло ... 10
Вишовська Евгенія ... 5
Ворогач Теодор ... 5
Ворогач Теодор ... 5
Сметана Марко ... 5
Горощак Семен ... 5
Кулянда Денис ... 5
Возняк Луба ... 5
Ґлова Олена ... 5
Деренц Дм. ... 5
Полиняк Никита ... 5
Новак Максим ... 5
Дудра Стефан ... 5
Хвощак Іван ... 5
Янкович Іван ... 5
Коляр Томко ... 5
Куртий Семен ... 5
71) Плотиця Григорій, Бофало, Н. Й. ... 10
72) Денек Дмитро, Джерзи Сіти, Н. Дж. ... 5
73) Баран Вас., Мілвокі, Віс ... 10
74) Бр. Пр. Зач. Преч. Діви Марії, від. 17 Провидіння, Алентавн, Па. ... 200
75) Бр. св. Михайла, Ню Йорк, від. 1. Провидіння ... 50
76) Шміґановський Іван К., Міннеаполіс, Мінн. ... 25
77) З громади Росфорд, О., через п. М. Копистянського ... 210
Зложили:
Завойський Максим ... 25
Завойський Стефан (син) ... 25
Крупник Михайло ... 10
Копістинський Михайло ... 10
Вульчак Григорій ... 10
Андрець Николай ... 5
Федьо Михайло ... 5
Кушнір Марія ... 5
Бобак Леон ... 5
Федьчук Іван ... 10
Лилько Михайло ... 10
Масник Антоній ... 5
Крупаник Онуфрій ... 5
Колявко Іван ... 5
Афтанас Осиф ... 10
Янушевич Антін ... 10
Янушевич Осиф ... 10
Бобак Михайло ... 5
Палиничка Михайло ... 10
Кусинік Ігнатій ... 10
Бобак Іван ... 5
Теплий Павло ... 5
Пороховник Николай ... 10
78) Савка Максим, Дітройт, Міш. ... 5
79) З громади Бруклин, Н. Й. через п. В. Яскевича ... 225
Зложили:
Укр. Бр. Пресв. Тройці ... 150
Балько Андрея Іван ... 25
Кузьма Роман ... 10
Кащук Петро ... 5
Цвекало Григорій ... 5
Кіт Іван ... 5
Шеремета Василь ... 5
Яськевич Володимир ... 5
Войтович Павло ... 5
Кулявий Андрей ... 5
Кісь Лука ... 5
80) З громади Шамокін, Па., через о. В. Солітакевича ... 150
Зложили:
Українське Братство ... 25
Кописцянський Іван ... 25
Ярощак Сильвестер ... 10
Лесяк Михайло ... 10
Янкович Михайло ... 10
Лукас Павло ... 5
Басалиґа Гнат ... 5

Филипяк Юрій ... 5
Лесяк Анастазія ... 5
Олесневич Параска ... 5
Ванцьо Кость ... 5
Кавалко Розалія ... 5
Лабовський Василь ... 5
Ґлова Володимир ... 5
Дзоьбко Григор. ... 5
Кулянда Пилип ... 5
Малиняк Гавр. ... 5
Курилів Василь ... 5
Пірожек Іван ... 5
81) З громади Детройт, Міш. через п. Д. Макара ... 135
Зложили:
Бр. св. Николая ... 100
Савіцький Дмитро ... 5
Макара Дмитро ... 5
Шеремета Василь ... 5
Горбнянський Николай ... 5
Онкмос Іван ... 5
Барниш Василь ... 10
82) Абрагомовська Стефанія, Ню Йорк ... 10
83) Моравський Никола, Ню Йорк ... 15
84) Лецин Ів., Палмер, Масс. ... 50
85) Дідух Стефан, Бруклин, Н. Й. ... 5
86) З громади Філядельфія, Па. через п. Н. Сенека ... 80
Зложили:
Староста Семен ... 50
Красій Ева ... 10
Підгірна Марія ... 10
Підгірна Софія ... 10
87) Закалюжний Нестор, Бронкс, Н. Й. ... 10
88) Михальчик Панталемон, Філядельфія, Па. ... 5
89) Хвалик Тарас, Джерзи Сіти, Н. Дж. ... 10
90) З громади Джерзі Сіти, Н. Дж. через п. К. Кирчова ... 45
Зложили:
Кирчів Антонія ... 10
Кирчів Теодор ... 10
Кирчів Марія ... 10
Кирчів Анна ... 5
Кирчів Олена ... 5
Хвалик Текля ... 5
91) З громади Вунсакет, Р. Ай. через п. Й. Липського ... 2.480
Зложили:
Дзаман Никола ... 110
Тов. Запорожська Січ ... 100
Литвинець Олекса ... 100
Чагарин Михайло ... 50
Сусла Андрей ... 50
Моць Катерина ... 50
Гук Петро ... 50
Бурак Василь ... 50
Братковський Адам ... 50
Янчишин Іван ... 50
Боднарчук Іван ... 50
Познанський Іван ... 50
Шевчук Григорій ... 50
Борис Андрей ... 50
Самборський Лука ... 25
Тепер Ігнатій ... 25
Коцюба Павло ... 25
Яцишин Михайло ... 25
Бурак Юрій ... 25
Чагарин Юрій ... 25
Чагарин Йосиф ... 25
Ґулевач Іван ... 25
Липський Володимир ... 25
Королишин Андрей ... 25
Карась Михайло ... 25
Мішанець Павло ... 25
Пророчок Михайло ... 25
Мостецький Семеон ... 25
Бецал Николай ... 25
Косюк Олекса ... 25
Кравець Ігнатий ... 25
Заплітний Михайло ... 25
Самборський Максим ... 25
Скомта Ілія ... 25
Олійник Петро ... 25
Дзаман Амброзій ... 25
Назарик Іван ... 25
Старик Петро ... 25
Кушнір Ігнатій ... 25
Городиський Йосиф ... 25
Риміник Дмитро ... 25
Зарівний Прокіп ... 25
Сулима Кароль ... 25
Проборівський Мартин ... 25
Бойко Дмитро ... 50
Герман Николай ... 25
Кушнір Василь ... 25
Пророчок Василь ... 25
Януш Василь ... 25
Чарний Василь ... 25
Басан Андрей ... 25
Бардачевський Михайло ... 25
Сестр. Нрен. Зачатя ... 25
Волинець Андрей ... 20
Гаврада Петро ... 15
Рапко Іван ... 10
Ґурбель Стефан ... 10
Кінаш Василь ... 10
Лаба Тимко ... 10
Шевчук Петро ... 10
Солодчук Матвій ... 10
Швець Андрей ... 10
Ірза Йосиф ... 10
Мацелюх Василь ... 10
Ґловак Никола ... 10
Заморський Роман ... 10
Лотоцький Никола ... 10
Герман Йосиф ... 10
Гречух Никола ... 10
Балюк Никола ... 10
Стрик Григорій ... 10
Процишин Яків ... 10
Клекот Петро ... 10
Колісник Олекса ... 10
Сторожук Никола ... 10
Паньків Іван ... 10
Заходник Марія ... 10
Костів Лев ... 10
Підгородецький Михайло ... 10
Герман Дмитро ... 10
Шпак Никола ... 10
Чарний Александер ... 10
Гливка Гнат ... 10
Липський Йосиф ... 10
Стойко Пилип ... 10
Козак Василь ... 10
Сирота Андрей ... 10
Овесний Михайло ... 10
Кава Іван (син Йосифа) ... 10
Гречух Михайло (син. Йос.) 10
Шаравара Яким ... 10
Свинарчук Стефан ... 10
Реміник Петро ... 10
Бень Іван ... 10
Сагайдак Стефан ... 10
Ґрабович Антін ... 10
Шиманський Йосиф ... 10
Матвіїв Денис ... 10
Цимбала Петро ... 10
Костик Никола ... 10
Чубай Онуфрій ... 10
Стасишин Григорій ... 10
Висяянський Йосиф ... 10
Осовий Йосиф ... 10
Романович Петро ... 10
Коцюбінський Василь ... 10
Бурачок Людвик ... 10
Гайковий Григорій ... 10
Барилюк Войтко ... 5
Хіта Павло ... 10
Богданович Никола ... 10
Боднар Михайло ... 10
Сулима Петро ... 5
Корчинський Никола ... 5
Ґурняк Антін ... 5
Боднар Іван ... 5

Костів Василь ... 5
Виспанський Станислав ... 5
Музика Никола ... 5
Ґайда Яків ... 5
Сьвіць Саміло ... 5
92) Братство св. Петра і Павла, Карнеґі, Па., через о. Пристая ... 300
93) З громади Джерзі Сіти, Н. Дж., через п. А. Савку ... 240
Зложили:
Ядловський Семен ... 50
Андрейко Дмитро ... 20
Логин Осип ... 10
Н. Н. ... 50
Стеткевич Осип ... 25
Стеткевич Броніслава ... 10
Стеткевич Віра ... 5
Стеткевич Надія ... 5
Стеткевич Осип Данило ... 5
Стеткевич Роман ... 5
Савка Андрій ... 30
Савка Юлія ... 10
Савка Ольга ... 5
Савка Володимир ... 5
Савка Богдан Андр. ... 5
94) З громади Алтуна, Па., через п. Г. Сенькова ... 265
Зложили:
Найдух Юліян ... 50
Бача Антін ... 25
Марчишин Кость ... 25
Олексюк Стефан ... 25
Бр. Неп. Зач. Пресв. Богор. від. 145 У. Н. Союза ... 25
Коник Ізидор ... 15
Сеньків Григорій ... 10
Сеньків Константин ... 10
Висоцький Іван ... 10
Крамар Николай ... 5
Олексин Ігнат ... 5
Олексин Павло ... 5
Кучатовський Іван ... 5
Кучатовський Володимир ... 5
Кучатовський Лев ... 5
Патронік Павло ... 5
Жеребний Теодор ... 5
Петрас Николай ... 5
Потопа Іван ... 5
Бурка Павло ... 5
Бурка Володимир ... 5
Адамяк Юліянна ... 10
95) З громади Бостон, Масс., через п. С. Бойка ... 360
Зложили:
Запорожська Січ ... 50
Марущак Лука ... 50
Кашлейчук Ілія ... 50
Музика Ґриг. (син Макс.) ... 50
Зварич Марія ... 25
Тилищій Ілія ... 25
Зварич Григорій ... 25
Панькевич Олекса ... 25
Чопик Стефан ... 25
Музика Олена ... 25
Довганчук Ярослав ... 5
Музика Марія ... 5
96) Ґреськів Іван, Ст. Франкойз, Мо. ... 25
97) Діяків Петро, Бостон, Масс. ... 25
98) З Вашінґтон, Д. К. через Н. Н. ... 75
Зложили:
о. Йосиф Пелехович ... 50
Н. Н. ... 25
99) Лемешка Антін, Бостон, Масс. ... 25
100) Ліґа Американських Горожан Укр. Роду ... 195
Зложили:
Росолович Микола ... 50
Голик Василь ... 5
Тов. Тараса Шевченка, від. 73 Провидіння ... 50
Бішко Михайло ... 25
Бішко Іван ... 25
Тацинець Іван ... 10
Мущинка Василь ... 10
Шкодин Юрко ... 5
Шекмар Іван ... 10
Шекмар Михайло ... 5

(Конець буде).

ЧОМУ БОЛИТЬ ГОЛОВА.

(Public Health Service).

Біль голови сам собою не хороба, але звичайно показує, що якась частина тіла десь нездорова. Голова може боліти від перепою, надмірного курення тютюну, з переляку, голоду, змучення, журби, невиспання, нечистого воздуху. Також часто голова болить через зопсуті зуби або через напруження очий, коли хто потребує окулярів а не уживає їх зовсім або не такі як треба. Біль голови ходить в парі з богатьома й ріжнородними недугами і часто зявляється симптомом серіозної хороби.

Коли голова болить з нестравности, то біль заявляється з переду голови, в чопі і довкола очий і менш більш правильно сіпає в голові, наче живчик беться, і коли голову нагло повернути, зараз гірше болить. Коли причиною болю є якесь недомагання в очах, то, розуміється, біль заявляється після всякого напруження очей. Коли в голові шарпає остро, доскульно болюче так се може бути знак невральґії. Тяжка голова, наче запоморочена, змучена, може означати жолудкові недомагання або початок якоїсь заразливої хороби.

Одначе причин болю голови є так богато, що лиш лікар може найти певну причину і відповідний лік. В наглім случаю, коли лікара нема і треба негайної помочи, ще найліпше взяти якийсь безпечний лік на прочищення, лежати спокійно в ліжку і прикладати до голови мішочок з ледом.

ІНТАБУЛЯЦІЯ „ГАЛИЦЬКОГО МІНІСТЕРСТВА" У ВІДНІ.

За австрійських часів польська делегація заключила була угоду з австрійським правительством, на підставі котрої утворено було окреме галицьке міністерство з дуже широкими компетенціями. А именно ніяка важніща галицька справа не могла бути полагоджена австрійським правительством доти, доки на се міністер для Галичини" не дав свого дозволу. Коли який австрійський міністер хотів дещо для Українців зробити зараз „галицький" міністер закладав протест і справа пропадала. Назверх називалось те міністерством для Галичини, але більшого для галицьких Українців не було як се галицьке міністерство. Кілько там неправди у Відні заподіялось через те „галицьке міністерство", коли в нім сиділи такі міністри як Землялковскі, Грохольскі, Енджейович та хочби і Дулемба їм подібні — се Бог один почислить.

Се галицьке міністерство містилося в чотироповерховій камениці (Реннвеґ Нр. 1), яку дарувала колись графиня Мірова на ту ціль. Коли Галичина яко королівство перестала істнувати, польске посольство у Відні внесло просьбу до цівільного суду краевого у Відні о установленнє куратора для **королівства Галичини і Володимирії,** котре є заінтабульоване власником камениці. Сю просьбу мотивувало польське посольство тим, що край Галичина яко такий перестав істнувати, а маєток його по думці польської устави з 30 січня, 1920 ч. 11 перейшов на польську державу.

Краєвий суд у Відні відступив справу судови повітовому на Ляндстрассе, а сей установив куратора. Іменований куратор зложив декларацію, потрібну до заінтабульовання камениці на польську державу і суд дав дозвіл на інтабуляцію. **І все було-б гладко пійшло, якби не уряд Петрушевича, котрий вніс протест проти такої хитрої махінації польського посольства і умотивував його тим, що справа приналежности Східної Галичини ще не є вирішена і через те право до маєтку краю Галичини належить також до уряду Західної Української Народної Республіки.** Куратор, що заступав польську державу, заявив, що ЗУНР не може бути уважана за державу, бо бракує їй фактичної влади.

На протест заступника З. У. Н. Р. проти ухвали, дозволяючої на інтабуляцію камениці на річ польської держави, краєвий суд ухвалою з дня 26 марта, 1921, R. XLIV. 162/21|14, скасував першу ухвалу і відмовив просьбі уповаження куратора до зізнання інтабуляційної декларації. В мотивах своїх сказав суд краєви у Відні, що коли розправа власности камениці у Відні є спірна, то на підставі § 2. уст. 7. справи тої в дорозі неспірній рішити не може.

Найвисший Трибунал затвердив сю ухвалу і **тепер буде мусіти польська держава перевести з З. У. Н. Р. формальний процес о власність тої недвижимости, де тепер міститься польске посольство.** Видко, що правду каже приповідка „Хто під ким яму копає, сам в неї паде". Говорили колись польські міністри у Відні, що вони не є польскими а галицькими міністрами і тепер каже доля витягнути консеквенції з того.

ОСІНЬ ІДЕ...

Затих вже гай...
Уже не чуть,
Як соловейки в нім лящуть,
Й давно минув вже місяць май.
Затих вже гай...

Вже осінь йде...
Крие туман
Діброву, річку, гай і лан...
Пожовклий лист на шлях паде. —
Вже осінь йде...

Вільшина Остап.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Лист Василя Ількова, котрий перебуває в Чехо-Словаччині, до брата Николая в Елізабет, Н. Дж.).

Юзефів, 21. вересня 1921.

Дорогий Брате!

Справа нашого рідного краю мусить бути небавом вирішена, але нам тут, у такій бідноті, дуже тяжко і прикро вижидати тої радісної хвилі.

У Чехо-Словаччині є нас 40.-000 війска. По військових таборах є розміщена головно старшина, а рядові стрільці є або на роботах по цілій Чехії, або роблять службу межи чеськими полками.

Нам тут є відомо, що Поляки вислали були сими днями делєґацію до Петрушевича у Відни, щоби з ним загодитися. Поляки обіцяли галицьким Українцям широку автономію, але наш президент Петрушевич не хотів навіть говорити з польською делєґацією і велів їй винестися за двері. Польські відпоручники не хотіли вертатися від Петрушевича з порожними руками, тож виявляли охоту хоч трошки поторгуватись, але Петрушевич прикликав свого вартового і приказав йому випровадити Поляків аж на дорогу. Ляцькі наїзники чують, що їх панованнє в нашім краю доходить до кінця, тож самі лізуть і просять — вони нас, а не ми їх.

Тепер знова було нам оголошено, що від чеського правительства має прийти до нас запит, хто з українських вояків схоче вертатися до Галичини, Поляки з Чехами поєднались, а в наслідок того чеська влада нас інтернувала й обірвала нам нашу дотепершну платню. Від 1. липня б. р. ми дістаємо денно лише по 50 сотиків, а за ті гроші навіть одного папіроса не мож купити. То всьо від Поляків походить, бо Поляки запротестували, щоби Чехи не орґанізували Українців, бо то всьо проти них. Алеж ми є свідомими Українцями, то мусимо показати перед світом, до чого стремимо. Мусимо цілому світови доказати, що ми є твердим зелізом, котре витримає голод, холод і всю прочу біду, а не дасть нагнутися ворогови. Так здається, що та відозва, аби ми верталися домів, буде для Поляків марна, бо ми знаємо, чим Поляки смердять. Ми дуже добре розуміємо, що Поляки обіцяють гори й доли, аби тільки приманити хлопа; а потім як Поляки будуть грати, то так ми мусіли би гуляти.

Василь Ільків.

—o—

(Сей лист написав звісний уже нашим читачам Д. Гальчук, котрий в нападі большевицької скаженини напав був з заду на переходячого у Клівленді д-ра Цегельського і розбив йому фляшкою голову. Гальчук перебуває тепер у Фельштині, пов. Старий Самбір, і відтам він вислав сей лист до своїх товаришів на адресу Павла Ольшаницького в Клівленді).

Фельштин, 24. серпня 1921.

Гаразд! Витаю Вас, мої дорогі Приятелі! Неодин з Вас дуже здивується, чому я вернувся з України, з того большевицького царства, і поїхав у Галичину, під польське ярмо. Дорогі мої Товариші і Приятелі! З цего царства, яке большевики завели в Росії і на Україні, і чорт би втік! Це ще гірше ніж буржуазна република! Не так воно там є, як нам представляли в Америці. На папери мож намалювати, що хто схоче, але инакше мається річ в практиці, коли чоловік побачить живий образ на свої власній очи. Я вірив шматам, тим проклятим ґазетом, а тепер я і діти і жінка невинно пропадаємо через большевиків.

Дорогі Приятелі і Товариші! Може Ви мені не вірите, то поїдьте самі і подивіться на це большевицьке царство. Я до Вас пишу листи, а Ви не хочете відписати мені хоч один листок, аби я знав, що Ви всі робите, чи ще далі водять Вас за ніс большевицькі аґітатори і чи „Українські Вісти" ще й доси брешуть, як брехали попередно про диктатуру пролетаріяту.

Як хочете знати про те, що я на власні очи бачив у тім „пролетарськім раю", що я за два місяці переніс на своїх плечах, то я Вам тут коротенько розкажу. Ось послухайте, як виглядає большевицька диктатура:

Прийшов я до комісаря праці і кажу: „Товаришу! Я приходжу просити вас о яку роботу для себе, бо не маю з родиною з чого жити". Товариш комісар відповів мені коротко: „А вас какій чорт приніс сюда?!"

Хто мав американські гроші, то від него їх повідбирали, а дали в заміну такі, що за них і сірки не мож купити. Кождий обрабований у той спосіб робітник мусів бути тихо, мовчати й нічого не казати, бож то перед ним стояв не якийнебудь „буржуй", але товариш комісар Йось!

Прийшов я за хлібом і кажу: „Товаришу комісар! Що то є, що я не дістав для своїх дітий хліба вже два дни?" Відповідь: „Абож то я вам детюшкі наробил?!"

Доми пани як тримали, так і тримають, а ми, робітники, по зелізничих ваґонах мешкали, на голих дошках спали. Їсти давали лиш один раз, в полудне: трошки зупки з пшениці і пів фунта хліба. Часом то і три дни ми не виділи хліба, а комісарі, їх жінки і діти жиють як міліонери. Звичайні жовніри ходять голі і босі, але большевицька міліція, зложена з самих молодих Жидів, убрана від стіп до голови як на параду. Кождий з тих Жидів має також револьвер.

Допроситись у большевиків не мож нічого, бо як зачнуть посилати один до другого, то чоловік стане як дурний.

Коли хто говорить до них по українськи, то вони з него сміються і кажуть, що то Японець.

Робітники по фабриках гинуть з голоду, а на місті є повно хліба — якого хоч. А хто продає той хліб? Тільки Жид, бо хлопам не вільно! Я видів на свої очи, як одна стара жінка продавала яйця на торзі в Києві. Коли її побачив міліціонер, то забрав від неї всьо, а її саму ременем по плечах вибив.

Мої дорогі Товариші і Приятелі! Я нікому не зичу цего, що я видів під большевицьким правліннєм!

Тепер Вас прошу, Павле, прочитайте мій лист кождому з моїх товаришів, бо я до них пишу, а вони мені не відписують. Нехай вони не журяться, бо я там з ними буду. Може найдеться ще який чоловік, котрий возьме мене з цеї біди, яку я тепер терплю.

Кланяюся до цих товаришів: Зіньків, М. Пільчак, Москалюк, Петро Затварський, Іван Поліщук, Пилипчук, Тимощук, Ротко, Туран, Задорецький, Іван Павлишин, Якуб Адамович і Іван Добромильський. Усім желаю доброго здоровля. До побачення!

А з большевиками то так буде, як з Цегельським! Амінь!

Д. Гальчук.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

NEW YORK, N. Y.

Заходом **Братства св. Володимира,** відділ 130 У. Н. Союза в Ню Йорку, **Т-во Русько-Український Народний Театр** відограє представленнє **СТАРЕ ГНІЗДО Й МОЛОДІ ПТАХИ,** комедія на чотири дії **в суботу, 19. падолиста 1921 р.** в Українськім Народнім Домі, 217 East 6th St., New York. Режісер В. Карпович. Вступ 65 цнт. Початок о годині 7.30 вечер. **По представленню баль.** До численної участи всіх Родимців просить — КОМІТЕТ. 68-70

ДО ВІДОМОСТИ УКРАЇНСЬКОМУ ЗАГАЛОВИ В ОБУРН, Н. Й. І ОКОЛИЦІ!

Перший Український Базар устроєний парохією св. Ап. Петра і Павла в Auburn, N. Y. можна відвідувати кождого вечера і неділю від дня 20. падолиста до 26. падолиста 1921 в гали Кащака, cor. Perrine і Washington Street. Початок кождого вечера від години 7-ої до 12-ої в ночи. На базари будуть ріжнородні виграшки, повно кіосків з ріжними крамами, ручні роботи і всілякого рода предмети. Буфет з напитками і перекусками, товариські гри і забави і богато несподіванок, як також почта любови. Кождого вечера будуть танці при знаменитій Нодзьо орхестрі. Вступ від особи на цілий тиждень 25 центів і одного цента воєнного податку. 65-73

Запрошуєсь отсею дорогою весь український загал, так місцевих як і позамісцевих, всі братства, товариства, сестрицтва. Проситься сусідів і чужинців, щоби взяли як найчисленнійшу участь. До побачення на Базарі.

КОМІТЕТ.